Občanská válka v USA

- 4.7.1776 13 anglických osad: Vyhlášení nezávislosti
 - 1783 získání nezávislosti, západní hranice Mississippi
 - 1787 ústava
 - 1800 Washington
 - 1823 Monroeova doktrína, James Monroe jeden z prvních presidentů, snaží se Evropanům zabránit intervenci v Americe

Územní růst

- během půl století dosáhly Spojené státy na severu k Velikým jezerům, na jihu k Mexiku
- pol. 19. st. válka s Mexikem, Američané získávají značná území
 - Alexandr II. prodává Aljašku
 - postupně západní hranice až u Tichého oceánu
 - když se rozšiřuje území, startuje boj o půdu, střety s indiány, vyvražďování
 - v polovině 19. století žije v USA asi 31 milionů obyvatel
 - dvě politické strany:
 - (1828) demokratická, jih, farmáři, připouští otroky
 - (1854) republikánská, sever, průmyslníci, nechce otroky
 - abolicionismus = hnutí za zrušení otroctví
 - John Brown: vůdce, který si myslel, že když získá zbraně, vyprovovukuje povstání, neúspěšné

Ekonomické rozdíly

- severovýchod (Nová Anglie): koncentrace průmyslu, dovoz bavlny z jihu
- středozápad: obilnice Spojených států, Chicago, problém: kde sehnat sezónní pracovníky
- západ: farmy, zemědělství
- jih: "království bavlny", 4 miliony otroků
- otázka vlivu v nových státech
- 1860 prezidentem Abraham Lincoln, republikán, tvrdě proti otrokářství
- 1861 na to reaguje 11 jižanských států, které se odtrhnou, zakládají vlastní útvar: Konfederaci s hlavním městem (Richmond) a presidentem (Jeffersen Davis)
- 12./14.4.1861 napadení Unijní pevnosti Fort Sumter u Charlestonu: začíná válka mezi severem a jihem, využívá se vymožeností, jež přinesla industriální revoluce
 - sever chce blokovat území jihu
 - sever je ekonomicky silnější, je jich víc, ale mají málo generálů, počáteční neúspěchy
 - jih nadšeně bojuje, ze začátku jsou úspěšní, jako první zavedli povinné odvody, vojsko vede Edvard Lee
 - 1861 vítězství jižanů u Bull Run
 - 1862 seveřané vydávají *Emancipační proklamaci*, která se stává účinnou až od dalšího roku, ruší otroctví v Unii, černošské obyvatelstvo na oplátku začalo vytvářet armádní oddíly proti jižanům

- sever vydává Zákon o bezplatných přídělech půdy: každý Američan mohl za pakatel získat půdu, po pěti letech se stal jejím vlastníkem
- díky těmto krokům se seveřanům podařilo získat převahu

červenec 1863 BITVA U GETTYSBURGU, seveřané defnitivně vyhrávají

- 1854 Lincoln podruhé zvolen presidentem
- 9.4.1863 Konfederace kapituluje, generál Lee podepsal kapitulační listinu, dobyt Richmond
- 14.4.1863 fanatický stoupenec jižanů spáchá atentát ve Fordově divadle na Lincolna, který je zastřelen
 - válka si vyžádala celkem 600000 padlých
 - nastává obodbí rekonstrukce 1865-1867
 - Ku-Klux-Klan: urtranacionalisti, kteří se snažili zastrašovat a likvidovat černošské obyvatelstvo